

KLAGANDE

Nätverket Lo & Varg
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

MOTPART

Länsstyrelsen i Jämtlands län
831 86 Östersund

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jämtlands län beslut den 4 april 2017, dnr 218-2604-2017,
(bilaga 1)

SAKEN

Skyddsjakt efter lodjur enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Jämtlands län beslutade om skyddsjakt efter tre lodjur inom Ruvhten Sijte i Jämtlands län. I beslutet anges att jakten får bedrivas från den 6 april 2017 till och med den 20 april 2017. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1 (uteslutna är bilagorna till beslutet).

PARTERNAS INSTÄLLNING

Nätverket Lo & Varg (Nätverket) överklagar beslutet och yrkar att beslutet ska upphävas. Nätverket har även yrkat att beslutet tills vidare inte ska gälla (inhibition). Nätverket anför bl.a. följande. Länsstyrelsen har tillåtit en avskjutning av lodjur genom både licensjakt och skyddsjakt som vida överstiger vad länet kan klara av. Bara på årets första månader dödades 29 lodjur vid licensjakt inklusive två överskjutningar. Nu pågår dessutom skyddsjakt på sex lodjur utöver detta. Länsstyrelsen har anmärkningsvärt dåligt vetskap om vart lodjuren befinner sig i länet eftersom de nu beviljar en skyddsjakt efter en nyligen avslutad licensjakt. Lodjuren saknar förmåga i form av styrka och uthållighet att massdöda renar vid en jämförelse med exempelvis varg och järv. Samtliga samebyar erhåller ersättning för rovdjursförekomst i samebyarna. Annan lämplig lösning borde finnas i form av att störa lodjuren på deras viloplatser dagtid. Lodjuren är nattaktiva och vill sova under dagen.

Länsstyrelsen har inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

RÄTTSLIG REGLERING

Enligt 23 a § första stycket 3 jaktförordningen får beslut om jakt efter lo meddelas om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i syfte

att bl.a. förhindra en allvarlig skada, särskilt på boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Enligt 23 b § samma förordning får beslut om skyddsjakt på lo fattas om det finns förutsättningar enligt 23 a § efter ansökan från den som riskerar att drabbas av skada eller på eget initiativ. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat.

Enligt 59 § samma förordning får länsstyrelsen förordna att beslut enligt denna förordning ska gälla utan hinder av att det överklagas.

Vägledande avgörande

Kammarrätten i Sundsvall har i ett avgörande den 3 februari 2017 med mål nr 3096-16 bedömt att det finns särskild anledning att beakta den särställning som de renskötande samerna har vid de olika bedömningar och intresseavvägningar som görs vid prövningen av förutsättningarna för skyddsjakt. Kammarrätten fann också skäl att anmärka att samerna är ett urfolk i Sverige.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan om inhibition

Nätverket har yrkat inhibition. Förvaltningsrätten tar upp målet till omedelbart avgörande varför frågan om inhibition inte medför någon vidare åtgärd.

Förvaltningsrättens bedömning

När det inledningsvis avser frågan om allvarlig skada konstaterar förvaltningsrätten att det av länsstyrelsens beslut framgår att lodjursförekomst upptäckts inom Ruvhten Sijtes vinterbetesområde. Länsstyrelsen har dokumenterat att lodjuren uppehåller sig i det aktuella området där de har jagat och fällt flera renar. Lodjuren har fällt fem renar hittills. Förutom den bedömda predationen i området skingrar lodjuren renarna, vilket medför förlorat bete och betesro. Det försvårar även arbetet med bevakning av renhjorden, vilket sammantaget ger en ökad exponering av djuren. Vid en sammantagen bedömning anser förvaltningsrätten att det vid tidpunkten för länsstyrelsens beslut fanns en stor sannolikhet för allvarlig skada inom det aktuella området. Kriteriet allvarlig skada bedöms därför vara uppfyllt.

Vad vidare avser frågan om det finns en annan lämplig lösning än skyddsjakt har länsstyrelsen framfört att det saknas möjlighet att flytta renarna eftersom övriga vinterbetesområden inom samebyn nyttjas av andra vinterbetesgrupper. När lodjur befinner sig kring renhjorden skingras hjorden och sprids över en större yta. Detta medför ökad exponering för predation samt att arbetet med att samla in renarna inför flytten till fjällen försvåras. Av det överklagade beslutet framgår även att ökad bevakning inte bedöms som en annan lämplig lösning då området är skogsbeklätt och kuperat vilket gör det svårt att överblicka. Inte heller bedömde länsstyrelsen att det var någon annan lämplig lösning att mota bort lodjuren då de oftast kommer tillbaka samt att det inte var lämpligt att hägna in renarna då lodjur tenderar att hoppa över stängslet vid sina jaktförsök.

Förvaltningsrätten noterar att samebyn har för avsikt att flytta renarna från det aktuella området under april månad. Det har dock framkommit att den aktuella flytten försvåras av lodjursförekomst i området och att renarna riskerar att skingras över stora områden. Med hänsyn härtill instämmer för-

valtningsrätten i länsstyrelsens bedömning och finner att det saknas en annan lämplig lösning än skyddsjakt.

När det gäller kriteriet om att skyddsjakt inte får försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus framgår av det överklagade beslutet att inventeringsresultatet från den svenska lodjurspopulationen visar på fortsatt uppgång både nationellt och på länsnivå. Nationellt ökar populationen från 172 kvalitetssäkrade föryngringar 2014/2015 till 221,5 föryngringar 2015/2016. Vidare framgår att Jämtlands län dokumenterade 39 föryngringar vid inventeringen 2015/2016, vilket överstiger den fastslagna miniminivån om 20 föryngringar. Förvaltningsrätten noterar att länsstyrelsen i Jämtland enbart beaktat inventeringsresultatet avseende lodjurspopulationen. I målet har inte framkommit hur den gynnsamma bevarandestatusen påverkats av tidigare beslut avseende licensjakt och skyddsjakt inom länet. Då det dokumenterade inventeringsresultatet såväl på nationell som på regional nivå överstiger miniminivån med god marginal finns inte skäl att ifrågasätta länsstyrelsens bedömning att den nu beslutade skyddsjakten inte riskerar att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus.

Slutsats

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att länsstyrelsen hade grund för sitt beslut om skyddsjakt på lodjur eftersom samtliga kriterier för skyddsjakt är uppfyllda. Den avvägning mellan de i ärendet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda lodjur som ska göras när det är frågan om ett undantag från det strikta skyddssystemet får anses vara proportionerligt. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1 C (se bilaga 2).

[REDACTED]
[REDACTED]
Rådman

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED]
och [REDACTED] deltagit.

Målet har föredragits av [REDACTED]

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Naturvårdsenheten

Beslut

Datum
2017-04-04

Diarienummer
218-2604-2017

Ruvhten sijte

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LULEÅ
2017-04-07
Målnr: 868-17
Aktbil. 3 Enhet.

Skydds jakt efter lodjur inom Ruvhten Sijte, Jämtlands län

Beslut

Länsstyrelsen beviljar skydds jakt efter tre (3) lodjur inom Ruvhten Sijte i Jämtlands län.

Beslutet fattas med stöd av 9, 21, 22, 23 a tredje punkten, 23 b och 24 d §§ jaktförordningen (1987:905), med beaktande av skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jakthytte i artikel 16 samma direktiv samt Naturvårdsverkets beslut (dnr NV-08042-16) om överlämnande av rätt att fatta beslut om skydds jakt efter björn, varg, lo och järv till vissa länsstyrelser.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas.

När får skyddsjakten bedrivas?

Skyddsjakten får bedrivas under tiden från och med 6 april 2017 till och med 20 april 2017. Varje jakttillfälle initieras av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska inför varje jakttillfälle kontaktas på telefon 010-225 30 40. Länsstyrelsen avlyser skyddsjakten om tillåtet antal lodjur fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut. Med stöd av 9 § jaktförordningen får Länsstyrelsens personal som finns på plats besluta om att utöka jakttiden före och efter solens nedgång om det skulle behövas.

Var får skyddsjakten bedrivas?

Skyddsjakten får endast bedrivas inom jaktområde enligt bilaga 2. Länsstyrelsens personal som finns på plats får besluta att jakt som påbörjats i det angivna området får fullföljas även utanför områdena. Jakt får ske på annans mark.

Vilka får utföra skyddsjakten?

Länsstyrelsen utser efter samråd med samebyn jaktledare och maximalt tjugo (20) personer som får delta i jakten. Länsstyrelsens fältpersonal ska beredas möjlighet att närvara vid varje jakt och har rätt att avbryta jakten. Länsstyrelsens kontaktperson är Länsstyrelsens rovdjurstelefon 010-225 30 40. Jaktledaren informerar Polismyndigheten

när jakten påbörjas samt vid jaktens slut om djuret fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Vilka djur får fällas

Alla kategorier av lodjur få fällas.

Undantag med stöd av 21 och 22 §§ jaktförordningen

De jaktdeltagare som Länsstyrelsen utsett får, utan närvaro av Länsstyrelsens fältpersonal, söka efter samt ringa djuren med motorfordon.

Förföljande och avlivning från snöskoter och helikopter får endast utföras av personal utsedd av Länsstyrelsen. Om behov av ompostering finns får Länsstyrelsens personal på plats besluta att utsedd jaktledare och utsedda jaktdeltagare får frakta vapen på skoter i terräng.

Jakten får bedrivas med hjälp av helikopter under förutsättning att såväl pilot som skytt har erfarenhet från verksamheten.

Jaktmedel och jaktmetoder

Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av hund, maximalt två (2) hundar får släppas efter ett och samma lodjur under ett och samma dygn.

Anmälan om fällt eller påskjutet lodjur

Jaktledaren ska omedelbart och senast inom en timme från det att ett lodjur fällts eller påskjutits anmäla detta till Länsstyrelsens rovdjurstelefon 010-225 30 40. Jaktledaren ska avlysa jakten om tillåtet antal lodjur fällts eller påskjutits med stöd av detta beslut.

Hantering av fällt lodjur

Länsstyrelsen beslutar att skinnet från de fällda djuren får tillfalla skytten och att övriga delar av djuren omhändertas av Länsstyrelsen.

Bakgrund

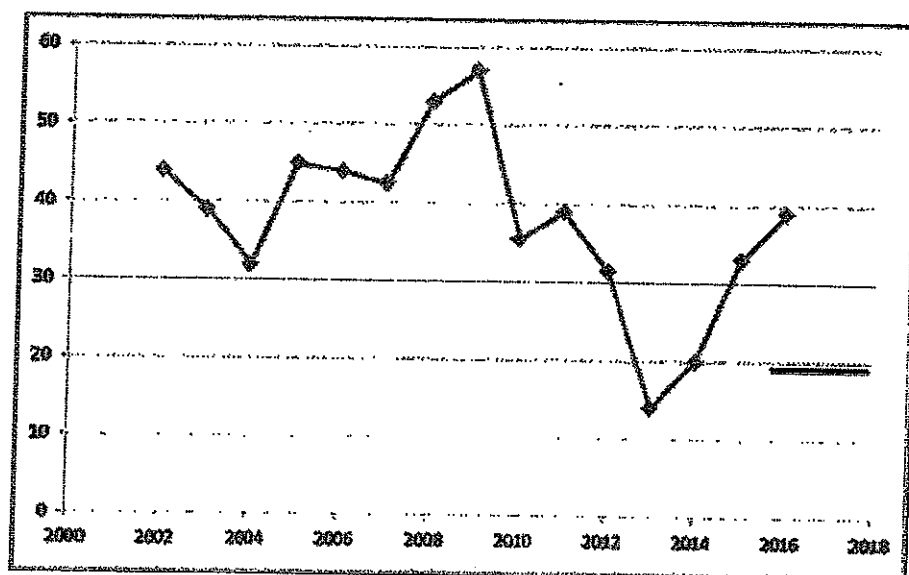
Ruvhten Sijte ansökte om skydds jakt efter lodjur den 29 mars 2017. Det rör sig om en hona med två ungar. Det har dokumenterats att lodjuren uppehåller sig i viktiga vinterbetesområden för samebyn vilket även bekräftats av Länsstyrelsens personal. Lodjuren har fällt och jagat flera renar vilket också dokumenterats av Länsstyrelsens personal. Hittills har fem fällda renar påträffats. När den nyligen genomförda licensjakten efter lodjur avslutades den 4 mars 2017 och tilldelat antal djur fällts framstod att licensjakten inte bidragit till att samebyns rovdjursproblem lösts. Samebyn kan inte flytta renarna då andra vinterbetesområden betas av andra vinterhjordar. Samebyn kan inte heller flytta renarna till fjälls och åretruntmarkerna eftersom det fortfarande är alltför mycket snö i fjällen. Samebyn kommer under april att påbörja arbetet med att samla renarna till större grupper för att flytta dem till åretruntmarkerna.

Denna samling riskerar att kraftigt försvåras eller till och med omöjliggöras om de skadegörande lodjursindivider finns kvar inom samebyns vinterbetesgrupper.

Lodjursförekomst i Jämtland

Inventeringsresultatet från inventeringsperioden 2015/2016 visar på en fortsatt uppgång hos lodjurpopulationen såväl på nationell som på länsnivå. Nationellt ökar populationen från 172 kvalitetssäkrade föryngringar 2014/2015 till 221,5 föryngringar 2015/2016. I Jämtlands län har antalet godkända föryngringar ökat med 17 procent. Naturvårdsverket fastställde den 8 december 2014 en ny miniminivå på 20 lodjursföryngringar i Jämtlands län. Inventeringsresultatet från 2015/2016 visar att 39 föryngringar dokumenterats inom länet (se figur 1).

Figur 1. Antal lodjursföryngringar i Jämtlands län från 2002-2016. Den röda linjen markerar länets miniminivå.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket fattade den 22 december 2016 med stöd av 24 a § jaktförordningen beslut (dnr NV-08042-16) om att överlämna rätten att besluta om skyddsjakt efter björn, varg, lo och järv till vissa länsstyrelser.

Juridiska förutsättningar för skyddsjakt

Skyddsjakt efter lodjur kan ske genom särskilt myndighetsbeslut med stöd av 23 a, 23 b, 24 a § § jaktförordningen. För att skyddsjakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. Skyddsjakt får enligt bestämmelserna meddelas för att förhindra allvarlig skada på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom, om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess

naturliga utbredningsområde. Av 23 b § samma förordning framgår att beslut om skyddsjakt efter lodjur får fattas även om någon skada inte inträffat, förutsatt att det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen gör en samlad bedömning i varje enskilt fall och bedömer skadornas omfattning, förväntad skadebild, om skadeförebyggande åtgärder gjorts, vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skyddsjakt. Länsstyrelsen bedömer om skyddsjakt kan försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten. Länsstyrelsen beaktar också lodjursstammens utveckling i länet och i landet som helhet. Vidare bedöms om det går att identifiera speciellt skadegörande individer eller särskilt skadeutsatta områden.

Undantag med stöd av 9 § jaktförordningen

Av 9 § jaktförordningen framgår att länsstyrelsen kan medge undantag från tredje punkten 9 § om att lodjur får jagas fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång och att jakten endast får bedrivas som vaktjakt eller smygjakt under timmen efter solens nedgång. För att skyddsjakten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt bedömer Länsstyrelsen att Länsstyrelsens personal som finns på plats ska kunna besluta om undantag från 9 § jaktförordningen så att jakten kan bedrivas även efter en timme efter solens nedgång.

Undantag med stöd av 21 och 22 §§ jaktförordningen

Av 21 § jaktförordningen framgår att länsstyrelsen kan medge undantag från 31 § jaktlagen (1987:259). För att skyddsjakten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt bedömer Länsstyrelsen att undantag från förbudet att nyttja motorfordon vid jakt ska utfärdas.

Av tredje punkten i 22 § jaktförordningen framgår att förbudet mot att medföra skjutvapen vid färd med motordrivet fordon i terräng inte gäller då undantag medgetts med stöd av 21 § jaktförordningen. För att skyddsjakten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt bedömer Länsstyrelsen att Länsstyrelsens personal som finns på plats skall kunna besluta att ge utsedda jaktdeltagare tillstånd att medföra vapen på motordrivet fordon i terräng endast vid ompostering.

Allvarlig skada

Förutom skadade och dödade renar orsakas stor skada genom störning och stress av renhjorden. Samebyns vinterhjordar består av djur som man valt att inte slakta under hösten. Det är djur som renskötarna valt ut för framtida avel, främst vajor som till största andelen är dräktiga, men även avelstjurar. Kraftiga störningar inom vinterhjordarna kan innebära stor skada i form av förlust av utvalda avelsdjur och kastade kalvar. En annan allvarlig skada som kan orsakas samebyn är om samebyn inte lyckas samla vinterhjordarna inför vårflytten till åretruntmarkerna till fjälls och renarna

Beslut

Datum
2017-04-04

Diarienummer
218-2604-2017

blir kvar på vinterbetesmarkerna. Enligt bestämmelserna ska renarna inte få finnas kvar i vinterbetesmarkerna efter 30 april.

Länsstyrelsen konstaterar att renskötseln, på grund av lodjursförekomsten i området, redan orsakats allvarlig skada och bedömer risken för ytterligare skador är överhängande om inte skydds jakt beviljas.

Annan lämplig lösning

Andra alternativa metoder som kan övervägas är:

1. Flytta renarna. Det finns inga andra betesområden att tillgå då de andra vinterbetesområdena inom samebyn nyttjas av andra vinterbetesgrupper. Om samebyn skulle behöva beta med samtliga renar inom ett och samma betesområde så skulle detta leda till foderbrist och eventuellt även markskador. Därutöver är det mycket svårt att samla renarna inför den kommande vårflytten till fjälls om lodjur finns inom vinterbetesområdet och orsakar upprepade störningar i de samlade renhjordarna.
2. Hägna in renar och utfodra dem. Forskning och tidigare erfarenhet visar att risken för att renar drabbas av parasiter och sjukdomar ökar dramatiskt om de hålls i hägn under längre tid och i regel resulterar detta i stora förluster orsakade av t.ex. *Nekrobacillus*. Lodjur är dessutom skickliga på att ta sig in i hägn genom att hoppa eller klättra över stängslet.
3. Mota bort lodjur. Lodjur som börjat predera på ren kommer regelbundet att återvända till renhjorden för att ta nya bytesdjur.
4. Ökad bevakning. Området är skogsklätt och kuiperat och omöjligt att överblicka även under gynnsamma snöförhållanden. Det är dessutom mörkt stora delar av dygnet och lodjur genomför i regel sina jaktförsök och störningar på renar nattetid.

Länsstyrelsen bedömer därigenom att det i detta fall saknas andra lämpliga lösningar.

Gynnsam bevarandestatus

Den skandinaviska lodjursstammen har gynnsam bevarandestatus.

Länsstyrelsen gör bedömningen mot bakgrund av detta att skydds jakt efter tre lodjur i området inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för lodjuret som art.

Sammanfattningsvis finner Länsstyrelsen att förutsättningarna för skydds jakt är uppfyllda.

Information

Beslut

Datum
2017-04-04

Diarienummer
218-2604-2017

Jakt som sker utan stöd av beslutet sker i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen. Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länsstyrelsen erinrar om att skyddsjakten, enligt 27 § i jaktlagen ska bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

Länsstyrelsen erinrar om att det ej är tillåtet att använda motorfordon för att förfölja eller genskjuta vilt, för att hindra vilt att undkomma eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar.

Länsstyrelsen erinrar om att skyddsjakten ska bedrivas med god jaktetik och att all hundanvändning ska präglas av detta. Hund/hundar får inte bytas ut under ett och samma dygn.

Länsstyrelsen ansvarar inte för eventuella skador på hundar som används vid skyddsjakt.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av [redacted] med [redacted]

[redacted]

[redacted]

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Sändlista (e-post):

Länsstyrelserna i det Norra förvaltningsområdet

Länsstyrelsens fältpersonal

Skandlynx

Polisen i Jämtlands län

SVA

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2017-04-04

Diarienummer
218-2604-2017

Viltförvaltningsdelegationen Jämtlands län
Naturvårdsverket
Ruvhten Sijte

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.